

Sundt frokostmåltid i dagtilbud (0-6 år) Kalundborg Kommune

Katalog med gældende regler og kommunens retningslinjer

Udarbejdet den 19.09.2011 i
Fagcenter Børn, Læring og
Uddannelse
Revideret den 28.06.2022

Indhold

Afstemning om kommunalt frokostmåltid	2
<i>Dagtilbudsloven</i>	2
<i>Frokostmåltid i Kalundborg Kommune</i>	2
<i>Stemmeseddel</i>	2
<i>Stemmeberettigede</i>	3
<i>Valgperiode</i>	3
Det kommunale frokostmåltid	3
<i>Forældrebetaling</i>	3
<i>Fødevarestyrelsen</i>	3
<i>Fripladstilskud</i>	3
<i>Kulturelle hensyn</i>	3
<i>Køkkenpersonale og køkkenerne</i>	4
<i>Dagtilbud i Kalundborg Kommune med kommunalt frokostmåltid</i>	4
Allergi eller anden sygdom	4
Nye dagtilbud	4
Forældrearrangeret frokostordning	4
<i>Administration af ordningen</i>	5
<i>Etablering</i>	5
<i>Forældrebetaling</i>	5
<i>Fripladstilskud</i>	5
<i>Køkkenfaciliteter</i>	5
<i>Leveret mad eller egenproduktion</i>	5
<i>Opkrævning af forældrebetaling</i>	5
<i>Søskendetilskud</i>	5
<i>Daginstitutioner i Kalundborg Kommune med forældrearrangeret frokostmåltid</i>	5
Forældrearrangeret madordning	5
<i>Dagtilbudsloven</i>	5
<i>Etablering</i>	6
<i>Forældrebetaling</i>	6
<i>Fripladstilskud</i>	6
<i>Køkkenfaciliteter</i>	6
<i>Leveret mad eller egenproduktion</i>	6
<i>Opkrævning af forældrebetaling</i>	6
<i>Søskendetilskud</i>	6
<i>Daginstitutioner i Kalundborg Kommune med forældrearrangeret frokostmåltid</i>	6
Naturbørnehaver	6
Privatinstitutioner	6
<i>Dagtilbudsloven</i>	6
<i>Frokostmåltid og pris</i>	6
<i>Afstemning</i>	6
<i>Oplysninger til Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse</i>	7
<i>Kommunens forpligtelse</i>	7
<i>Forældrearrangeret frokostordning</i>	7
Yderligere spørgsmål	7

Afstemning om kommunalt frokostmåltid

Dagtilbudsloven

Alle børn i kommunale og selvejende daginstitutioner skal have et sundt frokostmåltid (§16a).

Regeringens baggrund for at indføre det sunde frokostmåltid er, at det:

- Medvirker til at fremme gode kostvaner i en tidlig alder
- Forebygger overvægt blandt de 0-6 årige
- Skaber grundlag for et godt udgangspunkt for børns trivsel, udvikling og læring
- Sparrer travle børnefamiliers tid, så de ikke skal smøre madpakker

Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at et sundt frokostmåltid indgår som en del af dagtilbudsydelsen i kommunale og selvejende dagtilbud (§ 16a, stk. 2). Hvis dette ikke er besluttet, kan forældrebestyrelsen i kommunale og selvejende daginstitutioner beslutte at fravælge et sundt frokostmåltid (§16b). Såfremt forældrebestyrelserne dækker flere daginstitutioner, så er det forældrene i den enkelte daginstitution, der kan beslutte at fravælge et sundt frokostmåltid. I daginstitutioner som består af flere enheder, er det forældrene i den enkelte enhed, der med et simpelt flertal kan beslutte at fravælge det sunde frokostmåltid. Forældrene har én stemme for hvert barn, de har i enheden (§ 16b, stk. 2).

En daginstitution med flere afdelinger er kendetegnet ved, at afdelingerne er fysisk adskilte i det daglige, f.eks. ved at være placeret på forskellige matrikler. En fysisk enhed med f.eks. to børnehavestuer på samme matrikel regnes for én afdeling og skal derfor stemme sammen. I integrerede daginstitutioner med vuggestuer og børnehaver foregår beslutningen om et fravalg hver for sig. I integrerede daginstitutioner med småbørnsstuer og børnehaver foregår beslutningen om et fravalg samlet.

Kommunalbestyrelsen skal mindst hvert andet år og højst én gang om året give mulighed for fravalg af frokostmåltidet, såfremt frokostmåltidet ikke indgår som en del af dagtilbudsydelsen. Frokostmåltidet skal ophøre senest 6 måneder efter at forældrenes beslutning om fravalg er modtaget af kommunalbestyrelse (§ 16b, stk. 5).

Frokostmåltid i Kalundborg Kommune

I Kalundborg Kommune har Kommunalbestyrelsen besluttet ikke at lade frokostmåltidet indgå som en del af dagtilbudsydelsen. Ligeledes har Kommunalbestyrelsen besluttet, at der skal ske afstemning om fravalg hvert andet år. Da forældrebestyrelserne i Kalundborg Kommune dækker over flere daginstitutioner, er det forældrene i den enkelte daginstitution/enhed, der tager beslutning om fravalg af sundt frokostmåltid. Et fravalg omfatter alle børn i den enkelte enhed og er gældende for to år.

Stemmeseddel

Til stemmeafgivelse anvendes stemmesedler udarbejdet af Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse. Stemmesedlen indeholder følgende:

- Barnets navn
- Dagtilbuddets navn
- Plads til forældrenes underskrift
- Prisen for måltidet
- Fristen for aflevering

Ved forældreafstemning i de enkelte enheder udleveres stemmesedlerne til forældrene i forbindelse med aflevering/afhentning af børnene.

Forældre, som ikke aktivt afgiver en stemme, indgår jf. Dagtilbudsloven i afstemningens resultat, som forældre, der accepterer det kommunale frokosttilbud. For at sikre det tilbud,

som flertallet reelt ønsker, er det derfor af yderste vigtighed, at alle forældre afgiver deres stemme.

Stemmeberettigede

Forældrene har én stemme for hvert indskrevet barn de har i det dagtilbud, hvor afstemningen foretages.

Omkring definitionen af forældre, refereres til Dagtilbudslovens § 2, hvoraf der fremgår følgende: "Forældre er de personer, der på det tidspunkt, hvor barnet optages i et tilbud efter dagtilbudsloven, har del i forældremyndigheden over barnet, eller den person hos hvem barnet opholder sig mest, men som ikke nødvendigvis har del i forældremyndigheden. Omfattet af begrebet forældre er både biologiske forældre, adoptivforældre og plejeforældre".

Valgperiode

Forældrene skal have mulighed for at afgive deres stemme i en periode på mindst 14 dage beliggende i perioden omkring medio august til medio september. Det er den enkelte områdeleder/teamleder, der beslutter hvornår i ovennævnte tidsinterval, stemmesedlerne udleveres og indsamles.

Kommunalbestyrelsen har besluttet, at forældrene hvert andet år foretager afstemning, om daginstitution/enheden skal være omfattet af kommunens frokostordning. Forældrenes beslutning er bindende i to år.

Det kommunale frokostmåltid

I Kalundborg Kommune er det sunde frokostmåltid som følgende:

I børnehaver serveres der kold mad/smør selv fire dage om ugen. En dag om ugen serveres der et varmt måltid, der enten leveres fra kommunens centralkøkken, eller laves i børnehavens eget produktionskøkken, såfremt der er kapacitet til det. Dette gælder for alle kommunens børnehaver, herunder også børnehaver i integrerede institutioner.

I vuggestuer er der individuelle ordninger fra institution til institution, og kan f.eks. bestå både af både kold mad/ smør selv mad, grødmad, suppe og varm mad. Den varme mad leveres fra kommunens centralkøkken, eller laves i vuggestuens eget produktionskøkken, såfremt der er kapacitet til det.

Forældrebetaling

Kalundborg Kommune har besluttet, at prisen for et frokostmåltid er maksimalt ca. 600-650 kr. pr. måned for en børnehave-, vuggestue-, og småbørnsplads. Juli måned er betalingsfri.

Fødevarestyrelsen

Frokosttilbuddet skal følge Fødevarestyrelsens anbefalinger for et sundt frokostmåltid. Anbefalingerne relaterer sig til, hvad et sundt frokostmåltid skal bestå af samt til variation i måltiderne. Herudover efterstræbes et så højt indhold af økologiske råvarer som muligt, indenfor det eksisterende budget. Vedrørende de gældende danske anbefalinger, henvises der til Fødevarestyrelsens hjemmeside: www.altomkost.dk.

Fripladstilskud

Der ydes tilskud til det kommunale frokostmåltid (§ 43, stk. 2).

Fripladstilskuddet modregnes i den almindelige forældrebetaling over det EDB-system, som kommunen benytter til opkrævning af forældrebetalingen. Såfremt tilskuddet er større end forældrebetalingen, udbetales tilskuddet direkte til de enkelte forældre.

Kulturelle hensyn

I tilrettelæggelsen af kostplanerne i dagtilbuddene tages kulturelle hensyn. Det pædagogiske princip herfor er inklusion. Det vil sige, at der skal være tilbud om mad til børn med anden

kulturel baggrund.

Måltidet skal derfor være så varieret, at samtlige børn kan spise af det. Forældrene kan ikke stille krav om, at der skal indkøbes særlig kost til deres børn, herunder madvarer fremstillet af særlige råvarer. Særlig kost kan efter aftale medbringes hjemmefra. Der vil dog ikke ske en reduktion i forældrebetalingen.

Køkkenpersonale og køkkenerne

Køkkenpersonalet skal have den lovmæssige uddannelse og varetage hygiejnekontrollen iht. gældende lovgivning og Fødevarestyrelsens anvisninger. Som udgangspunkt skal køkkenerne i dagtilbuddene være godkendt som anrettekøkkener og skal være godkendt af Fødevarestyrelsen.

Dagtilbud i Kalundborg Kommune med kommunalt frokostmåltid

Vuggestuen Aktivarius
Vuggestuen Eventyrhuset
Vuggestuen Labyrinten
Vuggestuen Møllevang
Vuggestuen Regnbuen
Vuggestuen Toppen
Vuggestuen Østgården
Børnehaven Eventyrhuset

Allergi eller anden sygdom

Børn med lægedokumenteret behov for speciel kost kan fritages for at deltage i frokostordningen i de daginstitutioner, der vælger det kommunale tilbud (§ 16a, stk. 3).

I tilrettelæggelsen af kostplanerne i dagtilbuddene skal der tages helbreds-mæssige hensyn. Det vil sige, at der skal serveres mad, der tager højde for de mest almindelige typer af madallergi, ligesom der skal være tilbud om vegetarmad og diætkost for børn med diabetes.

Hvis et barn har en lægedokumenteret allergi eller sygdom, der kræver særligt vidtgående specialkost, kan kommunen dog vurdere, at den ikke på forsvarlig vis kan tilbyde et dagligt frokostmåltid til dette barn. I så fald undtages barnet fra madordningen, og forældrene skal selv medbringe maden hjemmefra. Forældrenes egenbetaling kan i den situation reduceres efter en vurdering.

Hvis barnet ikke har en lægedokumenteret allergi eller sygdom, kan særlig kost medbringes hjemmefra, men der vil ikke være mulighed for reduktion i forældrebetalingen.

En anmodning om at blive undtaget fra madordningen, skal sammen med lægeerklæringen, sendes til Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse, Holbækvej 141 B, 4400 Kalundborg. Det er Fagcenterchefen, der træffer afgørelsen om fritagelse for at være med i det kommunale frokosttilbud. Forældrene skal selv afholde udgiften til lægeerklæringen.

Nye dagtilbud

Ved oprettelse af nye dagtilbud træffes beslutning om et evt. fravalg af et sundt frokostmåltid. Efterfølgende indgår det nye dagtilbud i samme valgperiode, som gælder for kommunens øvrige dagtilbud.

Forældrearrangeret frokostordning

Dagtilbudsloven

Forældrene i en daginstitution eller forældrene i den enkelte enhed i kommunale og selvejende daginstitutioner, der har fravalgt et sundt frokostmåltid eller ikke er omfattet af et sundt

frokostmåltid, kan beslutte at oprette en forældrearrangeret frokostordning (§ 17, stk. 1).

Administration af ordningen

Loven åbner op for, at kommunerne kan tilbyde at administrere ordningen. Kalundborg Kommune har besluttet, at det er forældrene selv, der skal administrere ordningen.

Etablering

Det er forældrene selv, der er ansvarlige for frokostordningen. Det er frivilligt om der i den enkelte institution oprettes en forældrearrangeret frokostordning som erstatning for den kommunale og det er frivilligt for det enkelte barns forældre, om de vil være med i ordningen. Kalundborg Kommune har besluttet, at over 50% af institutionens/afdelingens børn skal tilslutte sig en forældrearrangeret ordning, førend denne kan oprettes.

Forældrebetaling

Kalundborg Kommune har besluttet, at prisen for et frokostmåltid er maksimalt ca. 600-650 kr. pr. måned for en børnehave-, vuggestue-, og småbørnsplads. Såfremt den forældrearrangerede frokostordning er på færre dage end ugens 5 dage hele året, reduceres prisen tilsvarende. En ordning kan f.eks. være på 2, 3 eller 4 dage om ugen.

Fripladstilskud

Der ydes fripladstilskud (økonomisk, socialpædagogisk og behandlingsmæssig friplads) til forældrearrangerede frokostordninger.

Fripladstilskuddet modregnes i den almindelige forældrebetaling over det EDB-system, som kommunen benytter til opkrævning af forældrebetalingen. Såfremt tilskuddet er større end forældrebetalingen, udbetales tilskuddet direkte til de enkelte forældre.

Køkkenfaciliteter

Forældrene kan ikke forlange, at dagtilbuddet stiller et produktionskøkken til rådighed.

Leveret mad eller egenproduktion

Hvis forældrene bestemmer sig for leveret mad eller egenproduktion i et allerede etableret produktionskøkken, skal en eventuel udgift til personale indregnes i forældrebetalingen. Kalundborg Kommune ansætter personalet, men sender regningen for lønudgiften videre til de forældre, som driver frokostordningen.

Opkrævning af forældrebetaling

Det er forældrene selv, der opkræver forældrebetalingen og forældrene hæfter selv for det, såfremt der er manglende betalinger. Det kan eventuelt anbefales, at de forældre, som er med i frokostordningen, indbetaler en forskudsmæssig betaling, så de øvrige forældre ikke står tilbage med store ubetalte restancer, som de selv hæfter for.

Søskendetilskud

Der ydes ikke søskendetilskud til ordningen.

Daginstitutioner i Kalundborg Kommune med forældrearrangeret frokostmåltid

Der er ingen daginstitutioner i Kalundborg Kommune, som har etableret forældrearrangeret frokostmåltid.

Forældrearrangeret madordning

Dagtilbudsloven

Forældrene i en daginstitution eller forældrene i den enkelte enhed i kommunale og selvejende daginstitutioner, kan beslutte at oprette en forældrearrangeret madordning for den mad, der ikke udgør frokostmåltidet (§ 17, stk. 3).

Etablering

En forældrearrangeret madordning etableres af forældrene og det er forældrene selv, der bestemmer, om de vil være med i en madordning.

Forældrebetaling

Forældrene bestemmer selv prisen, da forældrene selv afholder hele udgiften.

Fripladstilskud

Der ydes ikke fripladstilskud.

Køkkenfaciliteter

Forældrene kan ikke forlange, at dagtilbuddet stiller et produktionskøkken til rådighed.

Leveret mad eller egenproduktion

Hvis forældrene bestemmer sig for leveret mad eller egenproduktion i et allerede etableret produktionskøkken, skal en eventuel udgift til personale indregnes i forældrebetalingen. Kalundborg Kommune ansætter personalet, men sender regningen for lønudgiften videre til de forældre, som driver madordningen.

Opkrævning af forældrebetaling

Det er forældrene selv, der opkræver forældrebetalingen og forældrene hæfter selv for det, såfremt der er manglende betalinger. Det kan eventuelt anbefales, at de forældre, som er med i madordningen, indbetaler en forskudsmæssig betaling, så de øvrige forældre ikke står tilbage med store ubetalte restancer, som de selv hæfter for.

Søskendetilskud

Der ydes ikke søskendetilskud til ordningen.

Daginstitutioner i Kalundborg Kommune med forældrearrangeret frokostmåltid

Der er ingen daginstitutioner i Kalundborg Kommune, som har etableret forældrearrangeret madordning.

Naturbørnehaver

Kalundborg Kommune har jf. Dagtilbudsloven besluttet, at børn i kommunale eller selvejende daginstitutioner, der hovedsagligt anvender skovens areal eller lignende naturområder som grundlag for barnets ophold i daginstitutionen, ikke skal omfattes af et kommunalt tilbud om sundt frokostmåltid (§ 16a, stk. 4)

Privatinstitutioner

Dagtilbudsloven

Børn i privatinstitutioner skal have et sundt frokostmåltid alle hverdage (§ 16a, stk. 1).

Frokostmåltid og pris

På baggrund af oplysning om, hvilket sundt frokostmåltid samt prisen for måltidet, privatinstitutionen stiller til rådighed, kan forældrene beslutte at fravælge frokostmåltidet (§ 16b, stk. 3).

Afstemning

Privatinstitutionen skal jf. Dagtilbudsloven fastsætte retningslinjer for forældrenes mulige fravalg af frokostmåltidet (§ 16b, stk. 4).

Beslutningen om et fravalg træffes af de forældre, der har børn i den pågældende

privatinstitution. Valgets afgørelse træffes ved simpelt flertal, hvor der skal være et fravalg fra over halvdelen af alle stemmeberettigede forældre, for at vælge frokostmåltidet fra. Forældrene har én stemme for hvert barn, de har i privatinstitutionen den dag, hvor valget foregår. Forældrene skal mindst hvert andet år og højst én gang om året have mulighed for at fravælge frokostordningen (§ 16b, stk. 4).

Oplysninger til Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse

Privatinstitutionen skal oplyse Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse om det fremsatte tilbud og det fastsatte tidsinterval for forældrenes mulighed for fravalg. De skal endvidere oplyse Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse om valgets udfald.

Kommunens forpligtelse

Gennem sine godkendelseskriterier og det løbende tilsyn, er kommunen forpligtiget til at påse, at privatinstitutionen tilbyder et sundt frokostmåltid og at der er de nødvendige faciliteter i privatinstitutionen, med mindre forældrene har fravalgt frokostmåltidet.

Forældrearrangeret frokostordning

Forældre med børn i en privatinstitution der har fravalgt et sundt frokostmåltid, kan beslutte at oprette en forældrearrangeret frokostordning. De enkelte forældre med børn i privatinstitutionen beslutter selv, om de vil benytte en eventuel forældrearrangeret frokostordning.

Yderligere spørgsmål

Yderligere spørgsmål om frokost- eller madordninger kan rettes til: Fagcenter Børn, Læring og Uddannelse, Tina Sørensen eller pr. mail til tina.sorensen@kalundborg.dk